МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
ректор ДВНЗ ПДАБА, професор
_____ Микола САВИЦЬКИЙ
«23» _____05_____ 2022 р.

ПРОГРАМА

Індивідуальної усної співбесіди з «Історія України» для вступу до ДВНЗ ПДАБА для здобуття ступеня бакалавра за всіма спеціальностями (денної, заочної форми навчання) на основі програми Національного мультипредметного тесту 2022

Дніпро – 2022

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою українознавства, документознавства та інформаційної діяльності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Перетокін А. Г., к. іст. н., доц.;
Лисенко Г.І., к. іст. н., доц.;
Волкова С. П., ст. викл.;

Затверджено на засіданні кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол № 10 від «6» травня 2022 р.

Зав. кафедри _____ Олена БАРАННИК

Затверджено навчально-методичною радою

Науково-навчального інституту інноваційних та освітніх технологій

Протокол № 5 від «16» травня 2022 р.

Голова _____ Микола МАХІНЬКО

Метою вступного випробування з дисципліни "Історія України" є виявлення рівня сформованої історичної компетентності абітурієнта, визначення відповідності навчальних досягнень освітньому стандарту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Абітурієнти повинні:

- **знати** основний зміст найважливіших історичних понять, категорій та термінів;
- **володіти** знаннями історичних явищ, процесів та закономірностей;
- **вміти** класифікувати вивчені історичні явища та події;
- **визначати** істотні ознаки певних історичних епох та періодів;
- **розуміти** значення й особливості прояву ключових історичних подій;
- **встановлювати** причинно-наслідкові зв'язки різних історичних процесів;
- **наводити** імена визначних діячів певного періоду в історії України;
- **встановлювати** хронологічну послідовність подій того чи іншого періоду,
- **співвідносити** історичні події з відповідною епохою;
- **описувати** здобутки та втрати України на її історичному шляху;
- **визначати** головні риси економічного, соціального, політичного, національно-культурного життя українського народу за певної історичної доби;
- **аналізувати та оцінювати** суперечливі, складні явища в історії України, у боротьбі її народу за свободу й незалежність;
- **вміти характеризувати** виникнення, становлення та розвиток українського народу, його національної державності у різні історичні епохи;
- **визначати** причини виникнення та розвитку ключових історичних явищ, їх вплив на історичну долю українського народу, значення для історичного поступу українського суспільства;
- **характеризувати** державотворчі процеси, соціально-економічні реформи в України та її інтеграцію у світове співтовариство у новітню добу;
- **формувати** власні висновки, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідні узагальнення.

СПІВБЕСІДА ЯК ВИД ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Відповідно до Правил вступних випробувань до вищих навчальних закладів абітурієнти певної категорії складають вступні випробування з історії України у вигляді співбесіди.

Проводячи співбесіду з історії України, екзаменатори ставлять перед собою завдання виявити, наскільки випускник засвоїв шкільну програму, чи володіє матеріалом, чи орієнтується с суспільному та культурному житті України, що знає з життя українського народу.

Враховуючи, що на співбесіду абітурієнту не дається час на підготовку (відповідь дається відразу після одержання запитання), можна вважати, що цей вид випробувань є складним, адже вимагає від абітурієнта досконалого володіння матеріалом з історії України.

Проводиться співбесіда комісією кваліфікованих викладачів-істориків за програмою зовнішнього незалежного оцінювання знань. Для відповіді пропонується 20 питань з історії України. Питання потребують усної відповіді. Результат цієї відповіді фіксується екзаменаторами в протоколі.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ НА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАННЯХ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Хронологічно програма охоплює весь зміст шкільних курсів історії України від найдавніших часів до сьогодення. Вона передбачає перевірку сформованих в абітурієнтів знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів.

Програмі вступних випробувань надано вигляду таблиці, яка складається з двох колонок. У першій колонці зазначені теми розділів, які розкривають історію України від стародавніх часів до сьогодення. У другій колонці викладено зміст історичного матеріалу, у якому виокремлено факти, дати, персоналії, поняття та терміни. Далі наведено перелік основних предметних вмінь та навичок – це мінімум, з якого абітурієнти повинні мати певні знання та уявлення.

Розділ програми	Зміст, дати, історичні персоналії, поняття та терміни
ТЕМА 20: УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВІЙ ВІЙНІ	**Зміст:** Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914— 1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро- Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр. **Дати:** **серпень 1914 р.** - утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців (УСС), створення Союзу визволення України; **1914 р. -** Галицька битва; **1915 р. -** утворення Загальної української ради; **1916 р.** - Брусиловський прорив. **Персоналії:** Костя Левицького, Дмитра Донцова, Андрія Жука, Михайла Галущинського. Вільгельма Франца фон Габсбурга-Лотрінгена (Василя Вишиваного) **Поняття та терміни:**

	«світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство», «мобілізація», «евакуація». **Характеризувати** територіально-політичні плани ворогуючих держав щодо українських земель, позиції українських політичних сил щодо війни, політичне життя та соціально- економічне становище населення в роки війни; діяльність вказаних історичних діячів. **Визначати** політичні та соціально-економічні наслідки війни для українського суспільства.
ТЕМА 21: ПОЧАТОК УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ	**Зміст:** Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР. **Дати:** **березень 1917 р. -** утворення Української Центральної Ради (УЦР); **квітень 1917 р.** - Всеукраїнський національний конгрес; **червень 1917 р.-** I Універсал УЦР; **липень 1917 р. -** II Універсал УЦР; **листопад 1917р.-** III Універсал УЦР; **9 (22) січня 1918 р.-** IV Універсал УЦР, проголошення незалежності Української Народної Республіки (УНР); **січень 1918 р.-** бій біля станції: Крути; **січень (лютий) 1918 р. -** Берестейський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу. **Персоналії:** Михайла Грушевського, Володимира Винничeнка, Сергія Єфремова, Петра Болбочана, Номана Челебіджіхана. **Поняття та терміни:** «автономізація», «самостійники», «Українська Центральна Рада», «універсали УЦР», «Генеральний Секретаріат», «Вільне козацтво», «Установчі Збори», «більшовизм», «курултай». **Характеризувати** діяльність УЦР, українських партій; основні положення універсалів УЦР; взаємовідносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією; боротьбу за владу в Києві в жовтні - листопаді 1917 р.; ультиматум Раднаркому; діяльність та здобутки вказаних історичних

	діячів. **Визначати** причини Української революції, її характер; роль «Всеукраїнських з'їздів рад» у містах Київ та Харків; причини та наслідки першої війни більшовицької Росії з УНР; здобутки і прорахунки УЦР в державотворчому процесі. **Пояснювати** історичне значення універсалів УЦР
ТЕМА 22: РОЗГОРТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. БОРОТЬБА ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ	**Зміст:** Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність. **Дати:** **29 квітня 1918р.-** державний переворот і прихід до влади Павла Скоропадського; **1 листопада 1918 р. -** Листопадовий зрив у Львові; **13 листопада 1918 р. -** проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР); **листопад 1918 р. -** заснування Української академії наук (УАН); **14 листопада. 1918 р. -** утворення Директорії; **22 січня 1919 р. -** проголошення Акта злуки УНР та ЗУНР; **грудень 1919 —** травень 1920 рр. - Перший Зимовий похід армії УНР; **квітень 1920 р.-** Варшавська угода; **березень 1921 р.** — Ризький мирний договір; **1921 р. -** утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ); **листопад 1921 р. -** Другий Зимовий похід армії УНР. **Персоналії:** Павла Скоропадського, Дмитра Вітовського, Євгена Петрушевича, Симона Петлюри, Нестора Махна, Василя Липківського, Григорія Нарбута, Володимира Вернадського. **Поняття та терміни:** «Директорія», «соборність», «отаманщина», «воєнний комунізм», «червоний терор», «інтервенція», «Чортківська офензива», «Київська катастрофа», «автокефальна церква». **Характеризувати** внутрішню та зовнішню політику урядів

	гетьмана Павла Скоропадського, Директорії УНР, ЗУНР, Української Соціалістичної Радянської Республіки (УСРР), зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя, в Україні в 1918-1921 рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** причини гетьманського перевороту та падіння влади гетьмана Павла Скоропадського; особливості внутрішнього та зовнішнього становища УНР часів Директорії; причини і наслідки українсько-польської війни та підписання Симоном Петлюрою Варшавської угоди; причини поразки Української революції. **Пояснювати** історичне значення відновлення української державності на східно- та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав (Акт злуки УНР та ЗУНР).
ТЕМА 23: ВСТАНОВЛЕННЯ КОМУНІСТИЧНОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ	**Зміст:** Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно- політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/ українізації в УСРР. Згортання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя. **Дати:** **1921-1923 рр. -** масовий голод в Україні; 1922 р. - входження УСРР до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР); **1923 р. -** початок політики коренізації/українізації в УСРР; **1925 р. -** проголошення курсу на індустріалізацію. **Персоналії:** Олександра Шумського, Миколи Хвильового, Михайла Волобуєва. **Поняття та терміни:** «тоталітарний режим», «нова економічна політика (неп)», «коренізація», «українізація», «індустріалізація». **Характеризувати** складові непу, процес стабілізації економічного й соціального життя в Україні; національну, релігійну та церковну політику в Україні, коренізацію/українізацію та її наслідки, особливості української культури; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** причини та наслідки вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні; коренізації/українізації, її вплив на суспільство та українську культуру.

ТЕМА 24: УТВЕРДЖЕННЯ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ.	**Зміст:** Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932 - 1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х- початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія. **Дати:** **1928/1929-1932 рр. -** перша п'ятирічка; **1928 р.** - судовий процес у Шахтинській справі; **1929 р.-** початок насильницької колективізації; **1930 р.-** судовий процес у справі Спілки визволення України (СВУ); **1932-1933 рр.** - Голодомор в Україні; **1934 р. -** перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва; **1937 р. -** ухвалення Конституції УРСР; **1937-1938 рр. -** «Великий терор». **Персоналії:** Казимира Малевича, Михайла Бойчука, Леся Курбаса, Олександра Довженка. **Поняття та терміни:** «п'ятирічка», «соціалістична індустріалізація», «колективізація сільського господарства», «репресії», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «Голодомор», «чорна дошка», «націонал-ухильництво», «розстріляне відродження», «Головне управління таборів (ГУТаб)», «паспортна система», «геноцид», «соціалістичний реалізм». **Характеризувати** сутність політики форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; взаємозв'язок між складовими політики сталінського тоталітарного режиму (індустріалізація, колективізація, «культурна революція», масові репресії); зміни в соціальній структурі населення, особливості культурного життя періоду; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** причини, джерела фінансування та наслідки політики форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; причини та наслідки масових репресій, Голодомору.

ТЕМА 25: ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД	**Зміст:** Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно- політичне й соціально- економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції. **Дати:** **1920 р. -** підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії; **1923 р.-** визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі, саморозпуск уряду ЗУНР; **1925 р. -** утворення Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО); **1929 р. -** утворення Організації українських націоналістів (ОУН); **1930 р. -** проведення польською владою акції «пацифікації»; **1938 р. -** надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини; **15 березня 1939 р. -** проголошення незалежності Карпатської України. **Персоналії:** Євгена Коновальця, Володимира-Сергія Залозецького-Саса. Василя Мудрого, Августина Волошина. **Поняття та терміни:** «осадництво», «пацифікація», «інтегральний націоналізм», «русинство», «політична еміграція» **Характеризувати** вплив міжнародної ситуації 1920-1930-х рр. на політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** причини поділу українських земель між різними державами в 1920-1930-х рр. та їх наслідки для суспільства; причини і наслідки діяльності українських політичних сил.
	Зміст: Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією

ТЕМА 26: УКРАЇНА ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939— 1940 рр. Початок німецько- радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність. **Дати:** **23 серпня 1939 р. -** радянсько-німецький договір про ненапад і таємний протокол до нього («пакт Молотова-Ріббентропа»); **1 вересня 1939р. -** початок Другої світової, війни; **17 вересня .1939 р, -** вторгнення Червоної армії на територію Західної України; **червень 1940 р. -** вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини; **22 червня 1941 р. -** напад Німеччини на СРСР; **30 червня 1941 р. -** проголошення Акта відновлення Української Держави; **14 жовтня 1942 р. -** створення Української повстанської армії (УПА); **грудень 1942 р. -** початок вигнання німецьких військ та їх союзників з України; **6 листопада 1943 р. -** вигнання німецьких окупантів з м. Київ; **січень-лютий 1944р. -** Корсунь-Шевченківська наступальна операція; **28жовтня 1944р.-** завершення вигнання німецьких військ, та їх союзників з території України; **9 травня 1945 р.-** День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; **2 вересня 1945 р.-** завершення Другої світової війни. **Персоналії:** Івана Багряного, Тараса Бульби (Боровця), Степана Бандери, Андрія Мельника, Ярослава Стецька, Романа Шухевича, Кирила Осьмака, Івана Кожедуба, Олексія Береста, Амет-Хана Султана, Василя Порика, Кузьми Дерев'янка,

	Олени Теліги. **Поняття та терміни:** «радянізація», «план "Барбаросса"», «випалена земля», «нацистський новий порядок», «план "Ост"», «Голокост», «остарбайтери», «концтабори», «колабораціонізм», «похідні групи», «Поліська Січ», «бандерівці», «чорносвитники», «депортація», «український визвольний рух». **Характеризувати** суть гітлерівських планів «Барбаросса» та «Ост», «нацистського нового порядку», Голокост, діяльність українського визвольного руху, діяльність та здобутки вказаних історичних діячів **Визначати** наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 р. для українських земель, політики радянізації новоприєднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941-1942 рр., основні результати , та наслідки війни для України й українського народу, внесок українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками; особливості культури й духовного життя в період війни. **Пояснювати** наслідки найважливіших воєнних подій 1941—1944 рр. на території України, депортації кримських татар та інших народів Криму.
ТЕМА 27: УКРАЇНА В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ	**Зміст:** Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-хрр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944-1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність. **Дати:** **1945 р. -** входження Закарпаття до складу УРСР; **квітень 1945 р. -** Україна- співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН); **березень 1946 р. -** ліквідація УГКЦ; **1946-1947 рр. -** масовий голод в Україні; **квітень - липень 1947 р. -** проведення польською владою операції «Вісла»; **жовтень 1947 р. -** проведення операції «Захід»; **1951 р. -** встановлення західного кордону УРСР. **Персоналії:** Олександра Богомольця, Сергія Лебедєва, Андрія Малишка, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Павла Тичини, Володимира: Філатова, Василя Кука, Йосипа Сліпого. **Поняття та терміни:**

	«відбудова», «операція "Вісла"», «операція "Захід"», «ждановщина», «лисенківщина», «космополітизм», «холодна війна». **Характеризувати** політику влади щодо соціально-економічного, культурного, релігійного і повсякденного життя, хід операцій «Вісла» та «Захід»; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** особливості та наслідки радянізації західних областей, причини та наслідки проведення операцій «Вісла» та «Захід», розгортання ідеологічних кампаній. **Пояснювати** причини масового голоду в Україні, ліквідації УГКЦ.
ТЕМА 28: УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ	**Зміст:** Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно- територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність. **Дати:** **1953-1954 рр. -** повстання політичних в'язнів у сталінських концтаборах, ліквідація ГУТабу; **лютий 1954 р.** - входження Кримської області до складу УРСР; **1956 р. –** XX з'їзд КПРС, засудження культу .особи; **1959р. -** утворення Української робітничо- селянської спілки; **1959 р. -** утворення Клубу творчої молоді «Сучасник» у м. Київ. **Персоналії:** Катерини Білокур, Левка Лук'яненка, Івана Світличного, Василя Стуса, Алли Горської, Ліни Костенко, Євгена Сверстюка, Василя Симоненка, Леся Танюка, Сергія Корольова. **Поняття та терміни:** «десталінізація», «культ особи», «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргосп», «шістдесятники», «дисиденти». **Характеризувати** сутність процесу десталінізації; спроби реформ управління економікою в середині 1950-1960-хрр., особливості розвитку культури; сутність антирежимного руху та його течії; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** наслідки процесу лібералізації, реформ для українського суспільства, причини виникнення та значення антирежимного руху.

	Пояснювати причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР
ТЕМА 29: УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ	**Зміст:** Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність. **Дати:** **1965 р. -** перша хвиля масових затримань діячів антирежимного руху; **1970- 1972 рр. -** видання самвидавного «Українського вісника»; **1972 р. -** друга хвиля масових затримань діячів антирежимного руху; **1976 р. -** утворення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ). **Персоналії:** Івана Дзюби, Валерія Марченка, Петра Григоренка, Миколи Руденка, В'ячеслава Чорновола, Михайла Брайчевського, Сергія Параджанова, Івана Миколайчука, Олеся Гончара, Леоніда Бикова, Володимира Івасюка, Мустафи Джемілєва, Миколи Амосова, Олега Антонова. **Поняття та терміни:** «застій», «дефіцит», «розвинений соціалізм», «номенклатура», «самвидав», «тамвидав», «правозахисник». **Характеризувати** наслідки змін в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр.; стан економіки; основні вимоги та напрями дисидентського руху 1960-1970-х рр., явища у сфері культури, політику зросійщення; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** причини політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, активізації спротиву, досягнення та проблеми розвитку соціальної сфери. **Пояснювати** значення дисидентського руху.
ТЕМА 30: ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	**Зміст:** Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс

	кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження. **Дати:** **квітень 1985 р. -** початок «перебудови»; **26 квітня 1986 р. -** катастрофа на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС); **вересень 1989 р. -** створення Народного руху України за перебудову; **березень 1990 р.-** проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР; **16 липня 1990 р. -** ухвалення Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України; **жовтень 1990 р.** - «революція на граніті»; **24 серпня 1991 р. -** ухвалення Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України; **1 грудня 1991р. -** проведення Всеукраїнського референдуму та обрання Президента України. **Персоналія:** Леоніда Кравчука. **Поняття та терміни:** «перебудова», «гласність», «плюралізм», «український національно-демократичний рух», «багатопартійність», «суверенітет», «незалежність», «ринкові відносини», «референдум», «президент». **Характеризувати** зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального і національного рухів, зв'язок між національно-демократичним і дисидентським рухами як формами українського визвольного руху, процес формування багатопартійності, зміст Декларації про державний суверенітет України та Акта проголошення незалежності України, особливості соціально-економічної становища УРСР; діяльність вказаного історичного діяча. **Визначати** причини та наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, падіння авторитету Комуністичної партії України. **Пояснювати** причини розпаду СРСР і його наслідки для державотворення в Україні.
ТЕМА 31: СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ	**Зміст:** Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998— 2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір.

	Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність. **Дати:** **6 грудня 1991 р. -** започаткування Збройних Сил України; **липень 1994 р. -** обрання Леоніда Кучми Президентом України; **1995 р. -** обрання України членом Ради Європи (РЄ); **28 червня 1996 р.-** ухвалення Конституції України; **вересень 1996 р.-** запровадження національної грошової одиниці-- гривні; **жовтень-грудень 2004р. -** «Помаранчева революція», обрання Президентом України Віктора Ющенка. **Поняття та терміни:** «корупція», «тіньова економіка», «олігарх», «Помаранчева революція», «поліконфесійність». **Персоналії:** Леоніда Кучми, Віктора Ющенка, Любомира Гузара, Леоніда Каденюка. **Характеризувати** державотворчі процеси, зміни в політичному, соціально-економічному, національному, культурному житті, здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий простір; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності. **Пояснювати** причини європейської інтеграції України.
ТЕМА 32: ТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНИ	**Зміст:** Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний' поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність. Дати: **2008 р. -** вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); **січень 2010 р. –** обрання Віктора Януковича Президентом України; **листопад 2013 - лютий 2014 рр. -** революція Гідності, повалення авторитарного режиму; **червень 2014 р. -** обрання Петра Порошенка Президентом України; **2014 р. -** підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС);

	вересень2014р., лютий 2015 р. - Мінські домовленості. **Персоналію:** Петра Порошенка. **Поняття та терміни:** «Євромайдан», «революція Гідності», «Небесна Сотня», «анексія»; «сепаратизм», «антитерористична операція», «тимчасово окупована територія», «кіборг», «волонтерський рух»; «люстрація», «громадянське суспільство», «безвізовий режим», «екуменізм». **Характеризувати** перебіг державотворчих процесів в Україні впродовж останнього десятиліття; природу походження, рушійні сили та "значення Євромайдану і революції Гідності; чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні; важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів. **Визначати** основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2005-2008, 2008-2014 і після 2014 р. **Пояснювати** передумови, ознаки та наслідки агресії Росії проти України.

ПЕРЕЛІК ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, ОБОВ'ЯЗКОВИХ ДЛЯ РОЗПІЗНАВАННЯ АБІТУРІЄНТАМИ*

**Дати створення пам'яток культури не обов'язкові для запам'ятовування*

Українське мистецтво XX ст.

Архітектура

1. Будівля Держпрому в Харкові. 1925-1928.
2. Будівля Верховної Ради УРСР в Києві. 1936-1939.

Скульптура

1. Пам'ятник Тарасові Шевченку в Ромнах. 1918. Скульптор І.Кавалерідзе.
2. Пам'ятник засновникам Києва (Кий, ІЦек, Хорив і сестра їх Либідь). Скульптор В. Бородай.

Образотворче мистецтво

1. «Еней та його військо». 1919. Г. Нарбут.
2. Літографія «Гуцул з квіткою», естамп «Карпатська мати». 1923. В. Касіян. 3. Картина «Життя». Триптих (Любов. Сім'я. Повернення). 1925-1927. Ф. Кричевський.
4. Картина «Бій Богуна з Чарнецьким під Монастирищем в 1653 р.» (1931). М. Самокиш.

5. Картина «Хата в Богданівці» (1955). К. Білокур.
6. Картина «Хліб» (1949). Т. Яблонська.
7. Картина «Гороховий звір» (1971), М. Приймаченко.

Список персоналій для візуального розпізнавання:

1. Кость Левицький
2. Дмитро Донцов
3. Михайло Грушевський
4. Володимир Винниченко
5. Павло Скоропадський
6. Євген Петрушевич
7. Симон Петлюра
8. Нестор Махно
9. Володимир Вернадський
10. Олександр Довженко
11. Євген Коновалець
12. Августин Волошин
13. Степан Бандера
14. Роман Шухевич
15. Йосип Сліпий
16. Левко Лук'яненко
17. Василь Стус
18. Василь Симоненко
19. Іван Дзюба
20. Петро Григоренко
21. В'ячеслав Чорновіл
22. Сергій Параджанов
23. Іван Миколайчук
24. Олесь Гончар
25. Леонід Кравчук
26. Леонід Кучма
27. Віктор Ющенко
28. Любомир Гузар
29. Петро Порошенко

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА СПІВБЕСІДІ

Білет для співбесіди складається з 20 завдань, з-поміж яких:

- 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох;
- 5 завдань на встановлення відповідності (потрібно встановити по 4 «логічні пари»).

Завдання з історії України оцінюються відповідно до такої схеми нарахування балів: по 1 тестовому балу нараховується за кожну правильну відповідь на завдання з вибором однієї правильної відповіді та по 1 тестовому балу – за кожну правильно визначену логічну пару в завданнях на встановлення відповідності.

Відповідно, за правильні відповіді на завдання з історії України можна отримати від 0 до 35 балів. Результат співбесіди переводиться в шкалу 100-200 балів за наведеною нижче таблицею. Для отримання результату за шкалою 100-200 необхідно набрати один тестовий бал.

ТАБЛИЦЯ
переведення тестових балів співбесіди з історії України до шкали 100-200 балів

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
1	100
2	107
3	113
4	119
5	125
6	128
7	131
8	134
9	136
10	138
11	140
12	142
13	144
14	146
15	147
16	148
17	149
18	150
19	151
20	152
21	153
22	154
23	156
24	158
25	160
26	162
27	164
28	167
29	170
30	173
31	176
32	180
33	186
34	192
35	200

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 3-тє вид., доп. – Київ: Академвидав, 2006. – 688 с.

2. Верстюк В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник / В. Верстюк, О. Дзюба, В. Репринцев. – Київ: Наукова думка, 1995. – 688 с.

3. Власов В. С. Історія України (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 256 с.: офіц. сайт URL: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-11-klas-2019/04-istoriya-ukrainy-11-klas/litera-history-11-standart-Vlasov.pdf

4. Власов В. С., Кульчицький С. В. Історія України (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 256 с. : офіц. сайт URL: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-11-klas-2019/04-istoriya-ukrainy-11-klas/litera-history-11-standart-Vlasov.pdf

5. Гусєв В. І. Історія України: навч. посіб. / В. І. Гусєв, Ю. О. Калінцев, С. В. Кульчицький – Київ: Вища школа, 2003. – 431 с.

6. Грушевський, М. Ілюстрована історія України / М. Грушевський. – Київ : Либідь, 1993. – 264 с.

7. Жуковський А. Нарис історії України / А. Жуковський, О. Субтельний. – Львів, 1992. – 230 с.

8. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с.

9. Історія України / за ред. В. Смолія. – 3-тє вид., доп. й перероб. - Київ: Альтернативи, 2002. – 471 с.

10.Історія України: навч.-метод. посіб. для семінар. занять / В.М. Литвин, А.Г. Слісаренко, В.Ф. Колесник [та ін.]. – Київ: ЗнанняПрес, 2006. – 460 с.

11.Історія України з найдавніших часів до початку XX століття. / В. М. Литвин, В. Ф. Колесник, С. П. Юренко та ін. ; кер. авт. кол. В. М. Литвин.- Київ: Київський університет, 2012.- 671 с.

12.Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – Київ: В.Ц.: «Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)

13.Котляр М. Довідник з історії України / В. Котляр, С. Кульчицький. – Київ, 1996. – 240 с.

14. Крип'якевич І. Історія України / І. Крип'якевич. – Львів: Світ, 1992. – 520 с.

15.Кульчицький С. В. Історія України: довідник для абітурієнтів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. – Київ, Літера, 2013. – 528 с.

16.Магочій Павло-Роберт. Історія України / Павло-Роберт Магочій. – Київ: Критика, 2007. – 640 с.

17. Мицик Ю. Історія України: навч. посіб. для старшокласників / Ю. Мицик, О. Бажан, В. Власов. – Київ, 2005. – 576 с.
18.Новий довідник: Історія України. – 6-е вид. – Київ: ТОВ «КАЗКА», 2012. – 736 с.
19.Остафійчук В. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб. / В. Остафійчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Знання-Прес, 2006. – 422с.
20.Полонська-Василенко Н. Історія України: у 2 т. – Київ: Либідь, 1992.
21.Савченко Н. Історія України: модульний курс: навч. посіб. / Н. Савченко, М. Подольський – Київ, 2006. – 544 с.
22.Світлична В. Історія України: навч. посіб. / В. Світлична – 4-е вид. – Київ: Каравела, 2008. – 400 с.
23.Субтельний О. Україна: історія / О. Субтельний; [пер. з англ. В. Шевчука]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Либідь, 1993. – 720 с.

Додаткова

24.Антонович В. Б. Про козацькі часи на Україні / В. Б. Антонович. – Київ: Дніпро, 1991. – 238 с.
25. Атлас. Історія України 10 клас (2013) : офіц. сайт URL: https://uahistory.co/atlas/atlas-ukraine-history-10-class-2013/
26. Атлас. Історія України 11 клас (2013) : офіц. сайт URL: https://uahistory.co/atlas/atlas-ukraine-history-11-class-2013/\
27.Аркас М. Історія України-Русі / М. Аркас. – Одеса : Маяк, 1994. – 392 с.
28.Брайчевський М. Конспект з історії України / М. Брайчевський. – Київ: Знання, 1991. – 204 с. 4.
29.Голод 1921–1923 років в Україні. Збірник документів і матеріалів – Київ: Наукова думка , 1993. – 240 с.
30.Голодомор 1932–1933 років в Україні: документи і матеріали / упор. Р. Я. Пиріг; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Вид. дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. – 1128 с. 8.
31.Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я. Грицак. – Київ: Ґенеза, 2000. – 360 с.
32.Гунчак Т. Україна: перша половина XX ст.: нариси політичної історії / Т. Гунчак. – Київ: Либі дь, 1993. – 288 с.
33.Давня історія України: в 3 т. – Київ: Наукова думка, 1997-2000.
34.Даниленко В., Сталінізм на Україні (20–30-ті роки) / В. Даниленко, Г. Касьянов, С. Кульчицький. – Київ: Либідь, 1991. – 344 с.
35.Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУ ім. І. Франка. – 2-ге вид., доопрац. і доп. – Київ: Ґенеза, 2001. – 1136 с.
36.Єфименко О. Історія України та її народу / О. Єфименко; [пер. з рос. В. Д. Калити]. – Київ: Мистецтво, 1992. – 256 с.
37.Енциклопедія українознавства. Словникова частина: У 10 т. – Львів, 1993–2001.

38.Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 3 т. – Київ, 1994–1995.
39.Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – Київ: Наукова думка, 2005.
40.Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Іванченко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ: МАУП, 2006. – 624 с.
41.Історія України в особах: Литовсько-Польська доба / О. Дзюба, М. Довбищенко, О. Русина [та ін.]. – Київ: Україна, 1997. – 272 с.
42.Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – Київ -Чернівці: Книги – XXI, 2008. – 1100 с.
43.Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – Київ: Києво-Могилянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. – 724 с.
44.Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в Русі Опору 1960– 80-х років / Г. Касьянов. – Київ: Либідь, 1993. – 224 с.
45.Крути: Пам'яті героїв Крут /упоряд. Зінкевич О., Зінкевич Н. -Київ: Смолоскип, 2010.- 64 с.
46.Кудряченко А. І. Політична історія України XX століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костиря. – Київ: МАУП, 2006. – 696 с.
47.Костюк Г. Сталінізм в Україні: Ґенеза і наслідки: Дослідження і спостереження сучасника / Г. Костюк; [пер. з англ.]. – Київ: Смолоскип, 1995. – 508 с.
48.Котляр М. Ф.Історія України в особах: Давньоруська держава / М. Ф. Котляр. - Київ: Україна, 1996. – 240 с.
49.Мороз В. Я. Україна у двадцятому столітті. Етап перший.1900-1920 рр. / В. Я. Мороз. – Львів: Ліга-Прес, 2005. – 656 с.
50.Організація Українських націоналістів і Українська Повстанська Армія. Історичні нариси / НАН України; Ін-т історії України; С.В. Кульчицький. – Київ: Наукова думка, 2005. – 495 с.
51.Панченко П. П. Історія України XX – початку XXI століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – Київ: Знання, 2004. – 582 с.
52.Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В.В Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2007. – 592 с.
53.Політична історія України XX ст.: У 6 т. / НАН України; Ін-т політ. і етнонац. досліджень; І.Ф.Курас, Ю.І.Шаповал, Ю. А. Левенець [та ін.]. – Київ: Ґенеза, 2002-2003.
54. Політичний терор і тероризм в Україні. XIX – XX ст. Історичні нариси / Д. В. Архієрейський, О. Г. Бажан, С. І. Білокінь та ін. – Київ: Наукова думка, 2002. – 952 с.

55.Реєнт О.Усі гетьмани України: Легенди, міфи, біографії / О. Реєнт. – Харків: Фоліо, 2007. – 415 с.
56.Реєнт О. Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Документи: Нариси історії: навч. посіб. / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – Київ: Школа, 2004. – 544 с.
57.Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – поч. XX ст.) / О. Реєнт. – Київ, 2003. – 340 с.

INTERNET-РЕСУРСИ

1. Відеоісторія України. Альбом «Історія України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://io.ua/vcc9aad0484735d65b9262342215118f7
2. Енциклопедія історії України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?encyclop
3. Інститут історії України НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua
4. Історія України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://history.franko.lviv.ua/
5. Історія України. Підручники [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.info-library.com.ua/books-book-76.html
6. Михайло Грушевський. Історія України-Руси в 10 томах / Михайло Грушевський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://litopys.org.ua/index.html
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/
8. Посібники з історії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/istoriya/

При підготовці до співбесіди абітурієнти можуть користуватися також іншими підручниками, посібниками, довідниками та словниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.